

Odluka kojom se donosi Zakon o osnovnoj školi

Koristeći se ovlaštenjima koja su Visokom predstavniku data u članu V Aneksa 10. (Sporazum o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora) Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, prema kojem je Visoki predstavnik konačni autoritet u zemlji u pogledu tumačenja gore navedenog Sporazuma o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora; i posebno uzevši u obzir član II 1. (d) istog Sporazuma prema kojem Visoki predstavnik "pomaže, kada ocijeni da je to neophodno, u rješavanju svih problema koji se pojave u vezi sa implementacijom civilnog dijela Mirovnog ugovora";

Pozivajući se na stav XI.2 Zaključaka Konferencije za implementaciju mira održane u Bonu 9. i 10. decembra 1997. godine, u kojem je Vijeće za implementaciju mira pozdravilo namjeru Visokog predstavnika da iskoristi svoj konačni autoritet u zemlji u vezi sa tumačenjem Sporazuma o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora, kako bi pomogao u iznalaženju rješenja za probleme u skladu sa gore navedenim "donošenjem obavezujućih odluka, kada ocijeni da je to neophodno", o određenim pitanjima, uključujući i (prema tački (c) stava XI.2) "mjere kojima se obezbjeđuje implementacija Mirovnog sporazuma na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine i njenih entiteta";

Konstatirajući da je Vijeće za implementaciju mira na sastanku održanom u Madridu 16. decembra 1998. godine istaknulo zadatke Visokog predstavnika koji uključuju koordiniranje napora međunarodne zajednice u vezi obrazovanja;

Konstatirajući dalje da je Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira na sastanku održanom u Briselu, 21. novembra 2002. godine, zaključio da Bosna i Hercegovina treba da "razvije zajedničko programsko jezgro koje će biti u skladu

sa evropskim standardima i da izvrši racionalizaciju postojećih struktura kako bi sistem finansiranja i rukovođenja (obrazovanja) postao efikasniji" i da je "u potpunosti podržao pet obećanja", koja uključuju preuzetu obavezu Bosne i Hercegovine da "izradi, donese i provede zakone u entitetima i kantonima koji su u skladu sa ljudskim pravima i principima i standardima obrazovanja ugrađenim u zakon na državnom nivou (najmanje dva mjeseca prije početka školske godine 2004/2005.);

Podsjećajući nato da je u skladu sa uslovima koji su joj postavljeni nakon ulaska u Vijeće Evrope Bosna i Hercegovina bila obavezna da do 24. aprila 2004. godine eliminira sve oblike segregacije i diskriminacije koji počivaju na temelju nacionalne pripadnosti;

Pozdravljajući najvažniji cilj Strategije reforme obrazovanja da se obrazovanje depolitizira, te da se stvore uslovi koji će osigurati jednak pristup visoko kvalitetnom, modernom obrazovanju u cijeloj zemlji;

Potpuno svjestan činjenice da, u svrhu postizanja ovog cilja, sva djeca moraju imati pristup kvalitetnom obrazovanju u integriranim, multikulturalnim školama u kojima nema političke, vjerske, kulturološke i druge pristrasnosti niti diskriminacije, a koje poštuju prava sve djece;

Konstatirajući daje Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira, u Komuniqueu usvojenom na sastanku održanom 12. juna 2003. godine u Sarajevu, "zahtijevao od organa vlasti Bosne i Hercegovine da provedu ove reforme (usvajanjem nacrtu državnog Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini) i da preduzmu "korake ka usklađivanju tri "nacionalna" nastavna plana i programa u jedno zajedničko programsko jezgro na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine za sve predmete koji se predaju u osnovnim i srednjim školama općeg smjera";

Konstatirajući dalje da je Okvirnim zakonom o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH, br. 18/2003, od 1. jula 2003.; u daljem tekstu: Okvirni zakon) utvrđeno da: “kako bi se postigao odgovarajući kvalitet obrazovanja i standarda znanja, te njihove uporedivosti na domaćem i međunarodnom planu, nadležne obrazovne vlasti dužne su osigurati da se do početka 2003/2004. godine nastava u svim školama realizira na osnovu zajedničkih jezgara nastavnih planova i programa kako je utvrđeno ovim zakonom”;

Sa žaljenjem što Kanton 10 do sada nije uskladio svoje zakone o osnovnom i srednjem obrazovanju sa Okvirnim zakonom;

Razmotrivši i uzevši sve ovo u obzir, Visoki predstavnik ovim donosi:

ODLUKU

kojom se donosi Zakon o osnovnoj školi

Taj Zakon čini sastavni dio ove Odluke i stupa na snagu kao zakon Kantona 10 na dan predviđen u članu 100. Zakona, na privremenoj osnovi, sve dok ga Skupština Kantona 10 ne usvoji u istom obliku, bez izmjena i dopuna i bez dodatnih uvjeta.

Ova Odluka stupa na snagu odmah i odmah se objavljuje u “Narodnim novinama Kantona 10”.

Sarajevo, 7. juli 2004.

Paddy Ashdown
Visoki predstavnik

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se djelatnost osnovnog školstva kao dio jedinstvenog sistema školstva Kantona 10(u daljem tekstu: Kanton), a naročito:

- a) osnivanje, organizaciju i finansiranje škola,
- b) upravne strukture škola i postupci imenovanja nastavnika i drugih zaposlenih,
- c) status nastavnika i drugih zaposlenih u školi, stručni razvoj i nadzor rada nastavnika,
- d) status učenika i
- e) druga pitanja vezana za aktivnosti škola.

Djelatnost osnovnog školstva od posebnog je društvenog interesa.

Djelatnost osnovnog školstva obuhvaća odgoj i obavezno školovanje, druge oblike školovanja djece i mladih i školovanje odraslih osoba.

1. Svrha obrazovanja

Član 2.

Svrha osnovnog obrazovanja je da, kroz optimalni umni, fizički, moralni i društveni razvitak pojedinca, u skladu s njegovim mogućnostima i sposobnostima, doprinese stvaranju društva zasnovanog na vladavini zakona i poštovanju ljudskih prava, te doprinese njegovom ekonomskom razvoju koji će osigurati najbolji životni standard za sve građane.

2. Opći ciljevi obrazovanja

Član 3.

Opći ciljevi obrazovanja proistječu iz općeprihvaćenih, univerzalnih vrijednosti demokratskog društva, te vlastitih vrijednosnih sistema zasnovanih na posebnostima nacionalnog, historijskog, kulturnog i vjerskog naslijeđa naroda i nacionalnih manjina koji žive u Bosni i Hercegovini

Opći ciljevi obrazovanja su:

- a) omogućavanje pristupa znanju kao osnovi razumijevanje sebe, drugoga i svijeta u kojem se živi;
- b) osiguravanje optimalnog razvoja za svaku osobu, uključujući i one s posebnim potrebama, u skladu s njihovim uzrastom, mogućnostima i duševnim i fizičkim sposobnostima;
- c) unapređenje poštovanja ljudskih prava i osnovnih sloboda, i priprema svake osobe za život u društvu koje poštuje principe demokratije i vladavine zakona;
- d) razvijanje svijesti o pripadnosti državi Bosni i Hercegovini, vlastitoj kulturnoj samosvijesti, jeziku i naslijeđu, na način u skladu sa civilizacijskim tekovinama, upoznajući i uvažavajući druge i drugačije, poštujući različitosti i njegujući međusobno razumijevanje, trpeljivost i solidarnost među svim ljudima, narodima i zajednicama u Bosni i Hercegovini i svijetu;
- e) osiguranje jednakih mogućnosti za obrazovanje i mogućnost izbora na svim nivoima obrazovanja, bez obzira na spol, rasu, nacionalnu pripadnost, socijalno i kulturno podrijetlo i status, porodični status, vjeroispovijed, duševno-fizičke i druge vlastite osobine;
- f) postizanje kvalitetnog obrazovanja za građane;
- g) postizanje standarda znanja koji se mogu komparirati na međusobnoj, odnosno evropskoj razini, a koji osiguravaju

uključivanje i nastavak školovanja u evropskom obrazovnom sistemu;

- h) poticanje cjeloživotnog učenja;
- i) unapređenje ekonomskog razvoja;
- j) uključivanje u proces evropskih integracija.

Ciljevi i zadaci osnovnog školstva ostvaruju se prema utvrđenim nastavnim planovima i programima.

3. Pravo djeteta na obrazovanje i važnost dječjih prava

Član 4.

U slučaju da iz bilo kojih razloga budu ugrožena prava djeteta na obrazovanje koji proizlaze iz općih principa obrazovanja članova 4. i 5. Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini («Službeni glasnik BiH», broj: 18/03, u daljem tekstu: Okvirni zakon), kantonalne i općinske institucije dužne su preduzeti sve neophodne mjere u okviru svoje nadležnosti na očuvanju prava koje će najviše koristiti interesu djeteta.

Član 5.

Osnovno školovanje traje najmanje osam godina.

Osnovno školovanje obavezno je za svu djecu u pravilu od šest do petnaest godina života. Obavezno osnovno obrazovanje i odgoj je besplatno za svu djecu što podrazumijeva postupno osiguravanje uslova za slobodan pristup i učestvovanje učenika u odgoju i obrazovanju, te postupno osiguranje pristupa učenika besplatnim udžbenicima, priručnicima i drugom didaktičkom materijalu s kojima škola raspolaže.

Dijete u smislu ovog zakona je svako lice do navršene osamnaeste godine života.

U nastavnim i drugim aktivnostima u školi se ne mogu

upotrebljavati ili izlagati didaktički i drugi materijali, koji bi se opravdano mogli smatrati uvredljivim za jezik, kulturu i religiju učenika koji pripadaju bilo kojoj nacionalnoj, etničkoj skupini ili religiji.

Vlada Kantona će osnovati organ za praćenje i primjenu odredbe iz prethodnog stava u skladu sa članom 10. Okvirnog zakona

Član 6.

Osnovno devetogodišnje obrazovanje u osnovnim školama na prostoru Kantona uvodi se sukcesivno od 2004./2005. školske godine po osiguranju uslova od strane nadležnih kantonalnih i općinskih institucija.

Učenici koji su započeli osnovno obrazovanje po nastavnom planu i programu osmogodišnjeg obrazovanja nastavljaju obrazovanje po tom nastavnom planu i programu.

Član 7.

Osnovno školovanje obavljaju osnovne škole na osnovu nastavnog plana i programa, kojeg donosi Ministarstvo nauke, prosvjete, kulture i sporta Kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo).

II. POTREBE I INTERESI DRUŠTVA U OSNOVNOM ŠKOLSTVU

Član 8.

Potrebe i interesi društva u osnovnom školstvu utvrđuju se Pedagoškim standardom. Odluku o Pedagoškom standardu donosi Vlada Kantona na prijedlog Ministarstva nauke, prosvjete, kulture i sporta.

Pedagoškim standardima i normativima se utvrđuje:

- a) prostor, oprema i nastavna sredstva u školama,
- b) vrijeme za školske, nastavne i izvannastavne aktivnosti,

- c) ocjenjivanje učenika,
- d) udžbenici i drugi didaktički materijali,
- e) obrazovne i profesionalne kvalifikacije nastavnika,
- f) normative o opsegu rada (nastavna norma i radna norma za sve zaposlene u školi), normative o uslovima rada (broj učenika u razredu i obrazovnoj grupi u nastavnim i izvannastavnim aktivnostima).

Član 9.

Sredstva za ostvarivanje javnih potreba i interesa društva utvrđenih članom 8. ovog zakona osiguravaju se Budžetom Kantona i proračunima općina.

U Budžetu Kantona osiguravaju se sredstva:

- za plate,
- naknada za topli obrok i
- naknada za troškove prijevoza učitelja, stručnih suradnika i drugih radnika, te njihovo permanentno usavršavanje,
- za povećane troškove u školovanju nadarenih učenika, učenika u umjetničkim programima, djece na jeziku naroda koji je u manjini Kantonu, djece s teškoćama u razvoju, te za programe rada vježbaonica i eksperimentalnih osnovnih škola,

U općinskom budžetu osiguravaju se sredstva:

- za sufinansiranje prijevoza učenika koji stanuju u naseljima udaljenim od škole najmanje 4 kilometra,
- za amortizaciju i materijalne troškove osnovnih škola.

Član 10.

Sredstva koja se u budžetu Kantona osiguravaju za finansiranje osnovnog školstva raspoređuju se u skladu sa zakonskim propisima.

Sredstva koja se u budžetima općina osiguravaju za finansiranje osnovnog školstva izdvajaju se na račun općine i njima raspolaze nadležni općinski odjel.

Član 11.

Općinsko vijeće može utvrditi potrebe i interese društva u osnovnom školstvu šire od potreba utvrđenih kantonalnim pedagoškim standardom.

Sredstva za provođenje potreba iz stava 1. ovog članka osiguravaju se u budžetu općine.

III. DJELATNOST OSNOVNOG ŠKOLSTVA

I. Položaj, osnivanje i prestanak osnovne škole

Član 12.

Osnovnu školu mogu osnovati Kanton i općina (u daljem tekstu: Osnivač) samostalno ili s drugom pravnom ili fizičkom osobom kada ocjeni da za njeno osnivanje postoji javni interes u skladu sa zakonom, a prema usvojenoj mreži osnovnih škola i programu razvoja djelatnosti osnovnog školstva na svom području.

Osnovne škole mogu osnovati i sve druge domaće i strane pravne i fizičke osobe pod uslovima propisanim ovim zakonom uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Član 13.

Osnovna škola se upisuje u sudski registar čime stiče pravnu i poslovnu sposobnost.

Nakon sudskog registriranja osnovna škola se obavezno upisuje u Registar osnovnih škola, koji se vodi u Ministarstvu.

Osnovna škola ima pravo na pečat u skladu sa kantonalnim propisima koji uređuju ovu oblast.

Način, uslove i oblik vođenja Registra iz stava 2. ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 14.

Mrežu osnovnih škola predlaže općinsko vijeće za svoje područje, a utvrđuje Vlada Kantona uz pribavljeno mišljenje Ministarstva.

Odlukom o mreži osnovnih škola utvrđuju se sjedišta osnovnih škola, statusna obilježja, nazivi škola, mjesta u kojima se izvode programi osnovnog školovanja i upisna područja iz kojih su učenici dužni pohađati školu.

Član 15.

Osnovna škola može se osnovati kada je programom razvoja osnovnog školstva utvrđena potreba osnivanja osnovne škole.

Akt o osnivanju osnovne škole sadrži odredbe propisane Zakonom o ustanovama i odredbe o:

- ostvarivanju nastavnog plana i programa,
- osiguravanju odgovarajućih prostora, opreme i nastavnih pomagala,
- osiguravanju odgovarajućeg broja učitelja i stručnih saradnika i
- osiguravanju potrebnih finansijskih sredstava.

Osnovna škola može započeti radom kada Ministarstvo utvrdi da su ispunjeni uslovi iz stava 1. i 2. ovog člana.

Član 16.

Osnovna škola pored obavljanja djelatnosti za koju je osnovana, učestvuje u organiziranju kulturnog života u mjesnoj zajednici i oblicima rada za ostvarivanje interesa mladih u slobodnom vremenu.

Osnovna škola dužna je surađivati sa odgovarajućim službama za profesionalnu orijentaciju i razvijati oblik početnog profesionalnog informiranja učenika.

Član 17.

Učenici se organiziraju u razredne odjele prema potrebi nastave. Broj učenika i razrednih odjela u osnovnoj školi utvrđuje se Pedagoškim standardima i normativima.

Član 18.

Osnovna škola i njeni područni razredni odjeli mogu biti ukinuti.

Akt o ukidanju osnovne škole i njenih područnih razrednih odjela donosi osnivač na čijem je području sjedište osnovne škole.

Škola se može ukinuti u redovnoj proceduri samo krajem školske godine

Prijedloge za donošenje akta o ukidanju osnovne škole predlaže Ministarstvo ili općinski organ uprave nadležan za poslove školstva.

Ministarstvo ili općinski organ uprave dužan je predložiti donošenje akta o ukidanju kada utvrdi:

- da ne postoji društvena potreba za obavljanje djelatnosti osnovne škole, odnosno njenih područnih razrednih odjela,
- da osnovna škola, odnosno njezini područni

razredni odjeli ne ispunjavaju zadatke osnovnog školstva.

Ako osnivač ne donese akt o ukidanju u roku 60 dana od dana prijema prijedloga, takav akt može donijeti Ministarstvo.

Član 19.

Ako općinski organ uprave nadležan za poslove školstva, prosvjetna inspekcija ili Zavod za školstvo utvrde da postoje nedostaci ili nepravilnosti u radu osnovne škole, naredit će se da se oni otklone u određenom roku.

Ako prosvjetna inspekcija ili općinski organ uprave nadležan za poslove školstva utvrde da ne postoje uslovi za rad osnovne škole, odnosno njenih područnih razrednih odjela, odredit će rok u kojem je škola dužna ispuniti potrebne uslove.

Ako osnovna škola u određenom roku ne ispuni potrebne uslove prema stavu 2. ovog člana, Ministarstvo će zabraniti njen rad.

Član 20.

U slučaju ukidanja ili zabrane rada osnovne škole, osnivač je dužan zatečenim učenicima osigurati školovanje u drugoj osnovnoj školi u skladu sa upisnim područjem.

Status zaposlenika škole koja prestaje sa radom rješavat će se u skladu sa odredbama Zakona o radu i Kolektivnog ugovora.

2. Nastavni plan i program i organiziranje nastave

Član 21.

Nastavne planove i programe donosi Ministarstvo, na prijedlog Zavoda za školstvo u skladu sa zajedničkom jezgrom nastavnih planova i programa koju izrađuje Agencija za nastavne planove i programe u skladu sa članovima 42. 43.i 48. Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini.

Pri izradi nastavnih planova i programa Zavod za školstvo će

usko sarađivati s Agencijom za nastavne planove i programe (u skladu sa članom 48. Okvirnog zakona).

Nastavnim planom utvrđuju se: obavezni i izborni predmeti, njihov raspored po razredima, sedmični broj nastavnih sati po predmetima i ukupni sedmični i godišnji broj nastavnih sati i izvannastavne aktivnosti.

Nastavnim programom se utvrđuju sadržaji, cilj i zadaci obaveznih i izbornih predmeta.

Izborni predmeti obavezni su za sve učenike koji se za njih opredijele.

Standarde uspjeha učenika i ocjenjivanja postignutih rezultata koje ustanovljuje Agencija za standarde i ocjenjivanje, donosi i sprovodi Ministarstvo u skladu sa članovima 46 i 47. Okvirnog zakona.

Član 22.

Odgoj i školovanje djece u izvanškolskim djelatnostima sastavni su dio osnovnog školovanja. Rad učenika u izvanškolskim aktivnostima, ako se ostvaruje u sporazumu s školom, priznaje se učenicima kao ispunjavanje obaveza u školi.

Član 23.

Osnovna škola radi na osnovu Godišnjeg programa rada.

Godišnjim programom rada utvrđuju se mjesto, vrijeme, način i nosioci njegova ostvarivanja. Godišnji program rada donosi Školski odbor, najkasnije do 30. septembra tekuće školske godine.

Član 24.

U osnovnovnim školama na području Kantona upotrebljavaju se jezici i pisma konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini, u

skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, Ustavom i nastavnim planovima i programima u Kantonu.

Učitelji moraju uvažavati te objašnjavati razlike između tri službena jezika Bosne i Hercegovine, kad god je to od važnosti za predmet koji predaju.

Do kraja trećeg razreda osnovnog obrazovanja učenici trebaju naučiti oba službena pisma Bosne i Hercegovine.

Ne smije biti diskriminacije učenika i učitelja i drugih zaposlenika zbog njihovih vjerskih, rasnih, nacionalnih, spolnih, kulturoloških posebnosti kao niti zbog činjenice što se koriste bilo kojim službenim jezikom i pismom iz stava 1. ovog člana.

Ministarstvo je dužno po zahtjevima roditelja učenika osigurati nastavu iz nacionalne grupe predmeta i nastavu materinskog jezika u skladu s Okvirnim zakonom i Pedagoškim standardima.

Član 25.

Državljaninu Bosne i Hercegovine koji se izjasni pripadnikom nacionalne manjine, prema definiciji u Zakonu o zaštiti pripadnika nacionalnih manjina («Službeni glasnik BiH», broj: 12/03) , bit će omogućena nastava iz maternjeg jezika.

Ako osoba na koju se primjenjuje stav (1) želi pohađati nastavu iz svog maternjeg jezika, onda će pri upisu obavijestiti školu da je pripadnik nacionalne manjine, i škola će to prihvatiti kao činjenicu bez daljih provjera ili dokaza.

Nastava iz maternjeg jezika se može odvijati u razredu, u zasebnom razredu, grupi, ili pojedinačno.

Nastavnik zadužen za ovu nastavu mora poznavati taj jezik do nivoa potrebnog za predavanje maternjeg jezika uz odgovarajući standard.

Ministar nauke, obrazovanja, kulture i sporta Kantona (u daljem tekstu: ministar) je odgovoran za donošenje nastavnog plana i programa za nastavu maternjeg jezika određene nacionalne manjine, te osiguravanje nastavnog materijala za potrebe takve nastave, koji mora uključiti književnost, historiju, geografiju i kulturu te manjine. Prilikom donošenja nastavnog plana i programa i osiguranja nastavnog materijala treba obaviti razgovor sa predstavnicima te manjine.

Član 26.

Škola će promovirati i štiti vjerska prava i slobode, toleranciju i dijalog i omogućit će zakonom priznatim crkvama i vjerskim zajednicama u Bosni i Hercegovini održavanje redovne nastave vjeronauka u osnovnoj školi u skladu s njihovim učenjem i tradicijama.

Učenici pohađaju nastavu vjeronauka u skladu sa svojim vjerskim uvjerenjem i vjerskim uvjerenjem svojih roditelja ili staratelja. Pri upisu učenika u osnovnu školu, roditelji ili staratelji mogu svoje dijete izuzeti od pohađanja vjeronauka, poštujući princip slobode savjesti i vjere. Škola se brine da učenici koji ne pohađaju časove vjeronauka ni na koji način ne budu dovedeni u nepovoljnu poziciju u odnosu na druge učenike nego će tim učenicima osigurati nastavnu ili izvannastavnu aktivnost u vrijeme nastave vjeronauka.

Za učenike čiji su roditelji, odnosno staratelji izabrali vjeronauk, nastava tog vjeronauka postaje obavezan predmet do kraja osnovnog obrazovanja, osim ako roditelj ili staratelj na početku školske godine zatraži prestanak pohađanja nastave vjeronauka.

Škola osigurava da učenik ne trpi bilo kakvu diskriminaciju na osnovu toga što pohađa vjeronauk neke određene vjere, odnosno na osnovu toga što ne pohađa niti jedan od mogućih vjeronauka.

Vjeroučitelj u školi ne može izvoditi nastavu vjeronauka ako mu zakonom priznata crkva ili vjerska zajednica nije izdala

ispravu o ovlaštenje (pismenu ovlast – certifikat) za poučavanje vjeronauka.

Član 27.

Strani državljanin i osoba bez državljanstva imaju pravo sticati naobrazbu u skladu sa ovim zakonu i važećim propisima, u skladu sa konvencijama i sporazumima koje je Bosna i Hercegovina zaključila s drugim zemljama ili međunarodnim organizacijama, kada se može osnovano zaključiti da će takve osobe u Bosni i Hercegovini boraviti više od tri mjeseca.

Član 28.

Državljaninu Bosne i Hercegovine koji je dio osnovnog obrazovanja stekao u inostranstvu, te stranom državljaninu i apatridu, omogućit će se nastavak obrazovanja na osnovu uvjerenja o obrazovanju stečenom u inostranstvu.

Do donošenja novog zakona, način priznavanja stranih uvjerenja vršit će se prema zakonu koji regulira pitanja nostrifikacije i ekvivalencije stranih obrazovnih isprava.

Član 29.

Učenik koji se ističe znanjem i sposobnostima ima pravo završiti osnovnu školu u kraćem vremenu od propisanog.

U toku jedne školske godine učenik može završiti dva razreda.

Uslove i postupak pod kojima učenik može završiti osnovnu školu u kraćem vremenu propisuje Ministarstvo.

Član 30.

Učenici mogu stjecati osnovno muzičko, plesno i sportsko školovanje po posebnim programima u osnovnim školama i u posebnim školama. Posebne programe i uslove za njihovo izvođenje utvrđuje Ministarstvo.

Na osnivanje i početak rada posebnih škola za izvođenje

programa, osnovnog muzičkog, plesnog i sportskog školovanja, odgovarajuće se primjenjuje član 13. ovog zakona.

Član 31.

Osnovna škola može osnovati učeničku zadrugu i učenička društva kao oblik izvannastavne aktivnosti učenika, te organizirati drugi društveno koristan rad učenika.

Osnovna škola može stavljati u promet proizvode nastale kao rezultat rada učenika u učeničkoj zadrugi i učeničkom društvu.

Sredstva ostvarena prometom proizvoda i usluga učeničke zadruge i društva posebno se evidentiraju, a mogu se koristiti isključivo za rad zadruge i društva.

Član 32.

U osnovnoj školi koriste se samo udžbenici koje odobri Ministarstvo.

Svaka škola može imati školsku biblioteku.

Djelatnost školske biblioteke sastavni je dio odgojno-obrazovnog procesa.

Član 33.

Radno vrijeme osnovne škole može biti organizirano poludnevno, produljeno ili cjelodnevno u skladu s kriterijima koje utvrđuje Ministarstvo.

Član 34.

U osnovnim školama nastava se organizira po razredima, a neposredno obavlja po razrednim odjelima i odgojno-obrazovnim grupama.

Za učenike od I do IV razreda nastava se organizira kao razredna, a za učenike od V do IX razreda kao predmetna.

Za učenike razredne nastave predmetna nastava može se organizirati iz stranog jezika i odgojnih područja (likovna, muzička i fizička kultura).

Član 35.

Za učenike koji imaju teškoće u savladavanju programa osnovna škola dužna je organizirati dopunsku nastavu.

Dopunska nastava organizira se na određeno vrijeme dok je takav oblik pomoći učenicima potreban.

Član 36.

Razredni odjel se formira od učenika istog razreda, a kombinirani razredni odjel od učenika I do IV razreda.

U planinskim i drugim manjim sredinama iz objektivnih razloga mogu se organizirati kombinirani razredni odjeli od učenika od V – IX razreda. Odluku o tome donosi Ministarstvo na prijedlog Zavoda za školstvo u svakom konkretnom slučaju.

U osnovnim školama u planinskim područjima u kojima postoji kombinirani razredni odjel, nastavu iz pojedinih predmeta u tim odjelima mogu izvoditi i učitelji drugih predmeta, uz saglasnost Ministarstva.

Član 37.

Učenik razredne nastave može biti opterećen s najviše četiri sata redovne nastave dnevno, a učenik predmetne nastave s najviše pet sati redovne nastave dnevno.

Nastavni čas traje 45 minuta.

Pod redovitom nastavom ne smatraju se izborni predmeti i izvannastavne aktivnosti.

Učenik razredne nastave može biti opterećen sa svim oblicima rada najviše 25 sati sedmično, a učenik predmetne nastave najviše 30 sati sedmično.

Član 38.

Nastava u osnovnoj školi izvodi se u pet radnih dana sedmično.

Osnovna škola može izvoditi nastavu i u šest radnih dana sedmično, ako radi u više od dvije smjene.

Izuzetno, ukoliko to vanredne okolnosti zahtijevaju, direktor škole može odlučiti da trajanje nastavnog časa, dnevne i sedmične nastave može trajati i kraće vrijeme od propisanog odnosno i dulje kako bi se nadoknadilo izgubljeno vrijeme nastave.

Saglasnost na odluke po stavovima 2.i 3. ovog člana daje Ministarstvo.

Član 39.

Školska godina počinje 1. septembra, a završava 31. avgusta sljedeće godine.

O postojanju vanrednih okolnosti koje utiču na početak i završetak školske godine odlučuje ministar.

Školska godina organizira se po obrazovnim razdobljima i sadrži 175 nastavnih dana u petodnevnoj radnoj sedmici, odnosno 210 nastavnih dana u šestodnevnoj radnoj sedmici.

Tokom školske godine učenici imaju pravo na zimski, proljetni i ljetni odmor.

Nastavna godina, odnosno početak i završetak nastave, obrazovna razdoblja, broj radnih dana i odmori učenika propisuje se posebnim kalendarom, kojega za svaku školsku godinu donosi Ministarstvo, a najkasnije 30 dana prije početka školske godine.

Član 40.

Osnovna škola može biti vježbaonica za studente nastavničkih fakulteta i mjesto održavanja eksperimentalnih programa.

Bliže odredbe o uslovima, načinu rada, kadrovima te mreži vježbaonica i eksperimentalnih programa utvrđuje Ministarstvo na prijedlog nastavničkih fakulteta u Kantonu ili izvan Kantona.

Član 41.

U prvi razred osnovne škole upisuju se djeca koja do 1. aprila tekuće godine imaju navršenih šest godina života i traje bez prekida tokom perioda koji ne može biti kraći od osam godina.

Prije upisa u prvi razred osnovne škole obavezno je utvrđivanje psihofizičkog stanja djeteta. Psihofizičko stanje djeteta utvrđuje Komisija kojeg čine: liječnik, psiholog-pedagog i učitelj.

Komisija iz stava 2. ovog člana imenuje osnivač škole za potrebe upisa učenika svake školske godine.

Ministarstvo može na inicijativu ili uz saglasnost roditelja, staratelja i usvajatelja (u daljem tekstu: roditelji) i uz konzultacije sa drugim stručnim i nadležnim institucijama, dozvoliti jednu godinu ranijeg ili odgođenog početka obveznog obrazovanja, ukoliko je to u najboljem interesu djeteta.

Za učenike koji upisuju devetogodišnji program osnovnog obrazovanja, starosnu granicu upisa Ministarstvo će utvrditi posebnim aktom.

Član 42.

Roditelji, odnosno staratelji, dužni su u propisanom roku upisati dijete u osnovnu školu, te brinuti se da redovito pohađa nastavu i obavlja druge školske obaveze.

Pri upisu učenika, općinska služba za pitanja obrazovanja treba voditi računa da se učenik upiše u onu školu na čijem upisnom području učenik živi.

Kada učenik promijeni mjesto stanovanja, škola na čije se

upisno područje učenik doselio, dužna je upisati učenika.

U iznimnim okolnostima, na traženje roditelja ili staratelja, učeniku se može dozvoliti prvi upis ili kasniji prelazak u drugu školu koja ne obuhvaća upisno područje na kojem učenik živi. Odluku o zahtjevu za promjenom upisa donosi Ministarstvo.

Nakon upisa škola je dužna učenika unijeti u Registar i upisati u Matičnu knjigu učenika.

Učeniku koji prelazi u drugu školu izdaje se svjedodžba «prijelaznica» na osnovu koje nova škola učenika upisuje u svoj Registar i Matičnu knjigu učenika.

Osnovna škola dužna je obavijestiti nadležni općinski odjel o školskim obveznicima koji se nisu upisali, odnosno koji redovno ne pohađaju školu.

U slučaju kad roditelji, odnosno staratelji, ne ispune obaveze iz stava 1. ovog članka, direktor škole je dužan protiv jednog od njih podnijeti prekršajnu prijavu nadležnom sudu.

Član 43.

Općina je dužna osigurati sredstva za sufinansiranje troškova prijevoza učenika za udaljenost veću od 4 kilometra. Za učenike s teškoćama u razvoju osigurava se prijevoz bez obzira na udaljenost. Prijevoz učenika može se organizirati u sklopu redovnog javnog ili posebno organiziranog prijevoza.

Član 44.

Učenik osnovne škole za vrijeme obveze školovanja ne može biti isključen iz škole.

Član 45.

Učenici se ocjenjuju iz svakog nastavnog predmeta i iz vladanja. Ocjene iz nastavnih predmeta utvrđuju se brojčano.

Ocjena iz vladanja utvrđuje se opisno.

Tokom obrazovnog razdoblja učenik mora biti ocijenjen iz svakog nastavnog predmeta najmanje dva puta.

Na kraju nastavne godine utvrđuje se opći uspjeh učenika.

U ocjenjivanju uspjeha učenika učestvuju: učitelj, razrednik, razredno vijeće i učiteljsko vijeće.

Način ocjenjivanja i praćenja učenika propisuje Ministarstvo.

Član 46.

Ocjena učenika u pojedinim nastavnim predmetima utvrđuje se kao: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1). Sve su ocjene osim ocjene nedovoljan (1) prolazne.

Član 47.

Učeniku koji je ocijenjen iz svih nastavnih predmeta utvrđuje se opći uspjeh. Opći uspjeh utvrđuje se kao: odličan, vrlo dobar, dobar, dovoljan i nedovoljan.

Učenik koji nema negativnih ocjena, postigao je opći uspjeh:

- a) odličan- ako ima srednju ocjenu najmanje 4,50,
- b) vrlo dobar – ako ima srednju ocjenu od 3,50 do 4,49,
- c) dobar – ako ima srednju ocjenu od 2,50 do 3,49,
- d) dovoljan – ako ima srednju ocjenu 2 do 2,49.

Srednja ocjena utvrđuje se kao aritmetička sredina pozitivnih ocjena iz svakog nastavnog predmeta. Učenik ima nedovoljan uspjeh ako ima barem jednu ocjenu nedovoljan (1)

Opći uspjeh učenika od petog do devetog razreda utvrđuje, na prijedlog razrednika, razredno vijeće. Opći uspjeh učenika od prvog do četvrtog razreda utvrđuje razredni učitelj.

Član 48.

Učenici koji na kraju školske godine imaju pozitivne ocjene iz svakog nastavnog predmeta prelaze u viši razred.

Član 49.

Učenici završnog razreda koji na kraju školske godine imaju pozitivne ocjene iz svakog nastavnog predmeta završili su s uspjehom osnovnu školu.

Član 50.

Izuzetno od odredbe člana 46. ovog zakona u viši razred mogu prijeći i učenici od I do IV razreda koji na kraju nastavne godine iz najviše jednog nastavnog predmeta imaju ocjenu nedovoljan (1).

Učenik ne može prijeći dva puta u viši razred ako ima ocjenu nedovoljan (1) iz istog predmeta.

Odluka o prelasku učenika u viši razred iz stava 1. ovoga člana donosi na prijedlog razrednog učitelja učiteljsko vijeće.

Učenicima koji su prešli u viši razred s nedovoljnom ocjenom priznaje se da su završili razred.

Učenici od I do IV razreda s teškoćama u razvoju ne ponavljaju razred, nego prelaze u viši razred i nastavljaju sa svladavanjem prilagođenog programa, a od V do IX razreda mogu ponavljati razred ako nisu, po mišljenju defektologa, drugih stručnih suradnika i razrednog vijeća, svladali prilagođeni program ili program posebne grupe u okviru redovite Škole.

Član 51.

Učenici predmetne nastave koji na kraju nastavne godine imaju ocjenu nedovoljan (1) iz najviše dva nastavna predmeta upućuju se na popravni ispit.

Učenici koji ne pristupe polaganju popravnog ispita ili ne polože popravni ispit ponavljaju razred.

Popravni ispit polaže se pred ispitnom komisijom krajem avgusta.

Članove ispitne komisije imenuje učiteljsko vijeće.

Učenik završnog razreda koji na kraju nastavne godine ima ocjenu nedovoljan (1) iz jednog predmeta može polagati popravni ispit nakon proteka 15 dana od dana kada mu je saopšten opći uspjeh.

Član 52.

Učenik koji iz opravdanih razloga (bolest u dužem trajanju i u drugim opravdanim slučajevima) nije mogao redovno pohađati nastavu i biti ocijenjen iz jednog ili više predmeta polaže predmetni ili razredni ispit.

Učenik iz prethodnog stava ovog člana podnosi molbu učiteljskom vijeću koje u svakom konkretnom slučaju cijeni opravdanost razloga ne pohađanja redovne nastave i donosi odluku o polaganju predmetnih ili razrednih ispita.

Odluka učiteljskog vijeća je konačna.

Pravilima osnovne škole utvrđuje se razlozi, način i vrijeme polaganja predmetnih ili razrednih ispita iz stava 1. ovog člana.

Član 53.

Učeniku se kod upisa u osnovnu školu izdaje učenička knjižica.

U učeničkoj knjižici evidentira se uspjeh tokom nastave i druga zapažanja o njegovu radu.

Učenicima razredne nastave u učeničkoj knjižici evidentira se i uspjeh na kraju nastavne godine.

Učenicima predmetne nastave na kraju nastavne godine izdaje se svjedodžba o ostvarenom uspjehu. Svjedodžba završnog razreda je javna isprava o završetku osnovne škole.

Svjedodžbe i diplome o završenom obrazovanju, stečene po nastavnom planu i programu i izdane od verificiranih obrazovnih ustanova na području Bosne i Hercegovine imaju isti status kao svjedodžbe i diplome izdane u Kantonu.

Vrijeme obrazovanja u odgovarajućem obrazovnom programu u Bosni i Hercegovini, koje nije završeno dodjelom svjedodžbe ili diplome, priznaje se, bez uslovljavanja, za dalji nastavak i završetak obrazovanja u tom istom programu u Kantonu.

Član 54.

Roditelj, odnosno staratelj učenika koji nije zadovoljan ocjenom koju je na kraju nastave utvrdio razrednik ili razredno vijeće, ima pravo u roku od tri dana pismene obavijesti o uspjehu učenika podnijeti zahtjev učiteljskom vijeću za ponovni ispit pred komisijom.

Ocjena povjerenstva je konačna.

Bliže odredbe o ponovnom ispitu uređuju se statutom.

Član 55.

Djeca i mladi sa posebnim obrazovnim potrebama stižu obrazovanje u redovnim školama i prema programima prilagođenim njihovim individualnim potrebama. Individualni program, prilagođen njihovim mogućnostima i sposobnostima, izradit će se za svakog učenika uz obavezno određivanje defektološkog i logopedskog statusa.

Djeca i mladi sa ozbiljnim smetnjama i poteškoćama u razvoju mogu se djelomično ili u cijelosti obrazovati u posebnim

odgojno-obrazovnim ustanovama, u slučajevima kad je nemoguće pružiti odgovarajuće obrazovanje u redovnim školama.

Škole, uslovi način ostvarivanja grupa i razrednih odjela iz stava 1. ovoga člana utvrđuje organ uprave nadležan za poslove školstva općine prema kriterijima koje donosi Ministarstvo.

Član 56.

Za učenike kod kojih u toku školovanja nastupe teškoće koje onemogućavaju dalje školovanje pod redovnim uslovima provodi se postupak u skladu s odgovarajućim odredbama akta iz članova 53.i 54. ovog zakona.

Član 57.

Za djecu i mlade koja su iz zdravstvenih ili drugih razloga smještena u organizacije zdravstva ili organizacije socijalne skrbi organizira se osnovno školovanje prema redovnim ili posebnim uslovima.

Obrazovni rad s djecom ili mlade iz stava 1. ovoga člana obavlja organizacija u kojoj je učenik smješten ili najbliža osnovna škola.

Za djecu koja zbog hroničnih bolesti ne mogu pohađati osnovnu školu odgojno-obrazovni rad organizira najbliža škola i provodi ga putem stručne pomoći koju djetetu pružaju učitelji i stručni saradnici škole.

Član 58.

Učenici koji se ističu u učenju i vladanju mogu biti pohvaljeni, odnosno nagrađeni.

Zbog neprimjerenog ponašanja učeniku se mogu izricati pedagoško-stegovne mjere: opomena, ukor, strogi ukor i premještaj u drugu školu.

Ni u kojem slučaju učeniku osnovne škole se ne može izreći

mjera isključenja iz škole.

Uvjete, način i postupak pohvaljivanja i nagrađivanja učenika, te izricanje pedagoških mjera uređuje škola statutom.

Protiv izrečenih pedagoških mjera roditelj, odnosno staratelj učenika, ima pravo žalbe u skladu s općim aktom škole.

Na mjeru premještaja u drugu školu, roditelj, odnosno staratelj učenika, može podnijeti žalbu Ministarstvu. Ministarstvo odluku može izmijeniti ili potvrditi. U slučaju kada Ministarstvo potvrdi mjeru premještaja, odredit će školu u koju se učenik premješta, a ta škola mora primiti učenika.

Odluka Ministarstva po žalbi je konačna.

IV. ZDRAVSTVENA I SOCIJALNA ZAŠTITA UČENIKA

Član 59.

Osnovne škole, a posebno učitelji i stručni suradnici, dužni su voditi brigu o zdravstvenom stanju učenika i o tome obavještavati organizacije zdravstva i roditelje odnosno staratelje.

Član 60.

Oblici i način ostvarivanja zdravstvene zaštite učenika osnovne škole provodi se prema propisima iz zdravstva.

Član 61.

Ako učenik zbog zdravstvenog stanja ne može učestvovati u određenoj aktivnosti ili bi to učestvovanje štetilo njegovu zdravlju, oslobađa se privremeno ili trajno učestvovanja u toj aktivnosti.

Na prijedlog nadležnog tijela zdravstva odluku o oslobađanju učenika donosi Učiteljsko vijeće. Ako je učenik na osnovu stava 1. oslobođen dijela aktivnosti iz nekog nastavnog predmeta, ocjena iz tog predmeta se donosi na osnovu drugih

sadržaja tog predmeta, kojih učenik nije oslobođen.

Član 62.

Osnovne škole mogu organizirati prehranu za učenike dok borave u školi.

Član 63.

Osnovne škole dužne su s organima socijalne zaštite pratiti socijalne probleme i pojave kod učenika i preduzimati mjere za otklanjanje uzroka i posljedica socijalnih problema i pojava kod učenika.

V. UČITELJI I STRUČNI SARADNICI

Član 64.

Nastavni rad u osnovnoj školi izvode učitelji i stručni saradnici koji pored općih uslova utvrđenih zakonom ispunjavaju i posebne uslove:

- (1) imaju odgovarajuću stručnu i pedagošku spremu prema odredbama ovog zakona i drugih propisa,
- (2) ispunjavaju zdravstvene uslove potrebne za izvođenje nastave i
- (3) imaju položen stručni ispit.

Član 65.

Osobe koje su pravosnažno osuđene za krivično djelo protiv ustavnog poretka, krivično djelo protiv života i tijela, krivično djelo protiv spolne slobode i morala, krivično djelo protiv braka, porodice i mladih, ili neko drugo krivično djelo koje ih čini nedostojnim za obavljanje nastavničkog poziva, ne mogu obavljati nastavničke poslove, bilo u svojstvu nastavnika ili stručnog suradnika.

Član 66.

Nastavu od I. do IX. razreda izvode učitelji. Poslove učitelja u razrednoj nastavi može obavljati osoba koja ima odgovarajuću stručnu spremu i ispunjava uslove iz člana 64. ovog zakona.

Stepen i vrstu stručne, odnosno školske spreme učitelja u osnovnoj školi utvrđuje Ministarstvo.

Član 67.

Stručni saradnici u osnovnoj školi su: pedagog, psiholog, defektolog, logoped i bibliotekar.

Za stručnog saradnika može biti izabrana osoba koja ima odgovarajuću visoku ili višu stručnu spremu i ispunjava uslove iz člana 64. ovog zakona.

Član 68.

Učitelji i stručni saradnici biraju se na osnovu javnog konkursa.

Javni konkurs raspisuje Školski odbor.

Zaposlenici iz stava 1. ovoga člana mogu zasnovati radni odnos na određeno vrijeme i bez konkursa, pod uslovom da rad ne traje dulje od 90 dana u toku godine.

Odluku o zasnivanju radnog odnosa donosi školski odbor na prijedlog direktora škole.

Član 69.

Učitelji i stručni saradnici bez radnog iskustva zasnivaju radni odnos kao pripravnici. Osnovna škola može osobama bez radnog iskustva omogućiti osposobljavanje i bez zasnivanja radnog odnosa (volonterski rad).

Pripravnički staž traje najdulje godinu dana, ali ne kraće od nastavne godine. Nakon obavljenog pripravničkog staža pripravnik polaže stručni ispit.

Pripravniku, koji ne položi stručni ispit u roku šest mjeseci od dana kada mu je istekao pripravnički staž, prestaje radni odnos u toj školi.

Program pripravničkog staža i način polaganja ispita donosi Ministarstvo, na prijedlog Zavoda za školstvo.

Član 70.

Sedmično radno vrijeme učitelja i stručnih saradnika u osnovnoj školi traje 40 sati.

Član 71.

Rad učitelja i stručnih saradnika prati se i ocjenjuje.

Učitelji mogu napredovati u struci i sticati zvanje: mentor i savjetnik.

Postupak, način i uslove ocjenjivanja i napredovanja učitelja propisuje Ministarstvo.

Učitelji i stručni saradnici, koji dva puta tokom rada budu negativno ocijenjeni, ne mogu dalje obavljati odgojno-obrazovni rad s učenicima i prestaje im rad u školi.

Odluku iz stava 4. ovog člana donosi Školski odbor na prijedlog direktora škole.

Osobe iz stava 4. ovog člana, mogu, najranije godinu dana od dana prekida rada, Ministarstvu podnijeti molbu za povratak na posao. Ministarstvo će u tom slučaju provjeriti uzroke zbog kojih je osoba negativno ocijenjena, te procijeniti koliko su se u međuvremenu mogle promijeniti okolnosti zbog kojih bi se osobi mogla dati nova prilika za rad.

Zaposlenik koji bi nakon povratka na posao, bilo kada ponovno bio negativno ocijenjen, trajno gubi pravo na rad u osnovnoj školi.

Član 72.

Učitelju i stručnom saradniku prestaje radni odnos na kraju obrazovnog razdoblja u godini u kojoj je ispunio uslove za prestanak radnog odnosa u skladu sa odredbama zakona o radu.

Član 73.

Učitelji i stručni saradnici imaju pravo i dužnost stručnog i pedagoškog usavršavanja. Program i organizaciju obaveznih oblika usavršavanja donosi Ministarstvo na prijedlog Zavoda za školstvo.

Član 74.

Zaposlenici osnovne škole moraju se obavezno liječnički pregledati svake tri godine.

Ako direktor ocijeni da je zaposleniku narušeno psihofizičko zdravlje u mjeri koja bitno umanjuje njegovu radnu sposobnost, donijet će odluku o njegovu upućivanju na liječnički pregled i prije isteka roka iz stava 1. ovog člana. Zaposleniku koji odbije izvršiti odluku o upućivanju na liječnički pregled prestaje radni odnos.

Ako se liječničkim nalazom utvrdi da je psihičko ili fizičko zdravlje učitelja bitno narušeno i bitno umanjuje njegovu sposobnost za obavljanje odgojno-obrazovnog rada, direktor će donijeti odluku o oslobađanju učitelja od neposrednog odgojno-obrazovnog rada.

Osnovna škola je dužna učitelja iz stava 3. ovog člana rasporediti na drugo odgovarajuće mjesto prema njegovoj preostaloj sposobnosti. Ako učitelj odbije raspored prestaje mu radni odnos.

VI. OSNOVNO ŠKOLOVANJE ODRASLIH

Članak 75.

Odrasli mogu steći osnovno školovanje pohađanjem nastave ili polaganjem ispita.

Osnovno obrazovanje odraslih provodi se u osnovnim školama po posebnom programu i uslovima koje utvrdi Ministarstvo.

Članak 76.

Troškove osnovnog školovanja odraslih snosi neposredno polaznik tog školovanja, preduzeće čiji je zaposlenik ili Zavod za zapošljavanje.

Postupak, uslove i način osnovnog školskog obrazovanja odraslih uređuje Ministarstvo posebnim propisom.

VII. UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE ŠKOLOM

Član 77.

Osnovna škola ima Statut.

Statut škole donosi Školski odbor.

Saglasnost na Statut daje Ministarstvo.

Član 78.

Organ upravljanja u osnovnoj školi je školski odbor.

Organ rukovođenja u školi je direktor škole

Član 79.

Školski odbor ima položaj i ovlaštenja organa upravljanja, a direktor poslovnog organa i pedagoškog rukovoditelja u skladu sa zakonom.

Pored ostalog, Školski odbor ostvaruje slijedeće funkcije:

- usvaja godišnji program rada škole i ocjenjuje njegovo ostvarivanje,
- prati i usmjerava sveukupni rad škole,
- odlučuje o korištenju finansijskih sredstava

škole, koje je škola stekla vlastitim prihodima, donacijama i slično,

- na prijedlog direktora raspisuje konkurs za prijem zaposlenika u radni odnos uz prethodno pribavljenu saglasnost resornog ministarstva
- odlučuje o zasnivanju i prestanku radnog odnosa zaposlenika na prijedlog direktora,
- imenuje i razrješava direktora škole
- analizira opći uspjeh učenika i preduzima mjere za unapređenje uslova rada u školi,
- usvaja statut, pravilnike i druge opće akte škole,
- vrši i druge poslove određene statutom škole.

Član 80.

Direktor neposredno organizira rad škole, zastupa i predstavlja školu i odgovara za zakonitost njena rada.

Uz neposredno rukovođenje škole direktor obavlja i slijedeće funkcije:

- predlaže godišnji program rada škole i podnosi izvještaje o realizaciji godišnjeg programa rada škole,
- predlaže školskom odboru donošenje odluka za zasnivanje i prestanak radnog odnosa zaposlenika škole,
- brine se za provođenje odluka školskog odbora, učiteljskog vijeća i drugih organa škole,
- vrši raspoređivanje zaposlenika škole na određene poslove i zadatke,
- potpisuje sve dokumente i akte koje izdaje škola,
- obavlja i druge zadatke opisane u statutu škole.

Član 81.

Za direktora osnovne škole može biti izabrana osoba koja ima najmanje pet godina radnog iskustva u nastavi ili drugim poslovima usko vezanim za djelatnost obrazovanja.

Direktor se bira na osnovu javnog konkursa koji raspisuje Školski odbor.

Direktora imenuje i razrješava školski odbor uz saglasnost osnivača i Ministarstva.

Direktor se imenuje na četiri godine. Ista osoba može biti ponovno imenovana.

Član 82.

Ako prijedlog za imenovanje direktora ne bude dostavljen Ministarstvu na saglasnost najkasnije dva mjeseca od isteka konkursnog roka, odnosno kada Ministarstvo ili osnivač uskrati saglasnost, ministar će imenovati vršioca dužnosti direktora na rok koji ne može biti duži od godinu dana.

Član 83.

Ministarstvo može razriješiti direktora i prije roka na koji je imenovan kad utvrdi da ne ispunjava ovim zakonom ili drugim propisom utvrđene obaveze.

U slučaju razrješenja direktora, ministar će imenovati vršioca dužnosti direktora na rok koji ne može biti duži od godinu dana.

Za vrijeme obavljanja dužnosti vršilac dužnosti direktora ima sve ovlasti direktora.

Direktor osnovne škole koju je osnovala fizička ili pravna osoba imenuje se ili razrješava na način utvrđen aktom o osnivanju ili statutom škole.

Član 84.

Školski odbor broji 9 članova.

Članovi školskog odbora biraju se iz reda učitelja i stručnih saradnika, osnivača i članova lokalne zajednice i roditelja, u skladu sa propisanom procedurom, a po principu ravnopravne zastupljenosti predstavnika navedenih struktura.

Sastav školskog odbora mora odražavati nacionalni sastav zajednice u kojoj škola djeluje.

Jedna trećina članova školskog odbora bira se iz reda učitelja i stručnih saradnika, jednu trećinu bira osnivač po proceduri koja je predviđena zakonskim propisima, a jedna trećina se bira iz reda roditelja učenika.

Članovi školskog odbora biraju se na osnovu javnog konkursa kojeg raspisuje osnivač na vrijeme od četiri godine, a odluke se donose izjašnjavanjem većine članova školskog odbora.

Članove školskog odbora imenuje i razrješava osnivač.

Predsjednika školskog odbora biraju članovi školskog odbora na svojoj prvoj sjednici.

Rad u školskim odborima je dobrovoljan i besplatan.

Ravnatelj, pomoćnik direktora i sindikalni rukovodioci ne mogu biti članovi školskog odbora.

Način rada Školskog odbora biće bliže određeni statutom škole.

Član 85.

Ako školski odbor ne obavlja poslove iz svoga djelokruga u skladu sa zakonom ili te poslove obavlja na način koji onemogućava redovno poslovanje i djelatnost škole, ministar će raspustiti školski odbor.

Nakon raspuštanja školskog odbora, ministar će imenovati tročlanu komisiju koja će imati ovlaštenja školskog odbora, osim prava na davanje prijedloga za imenovanje ili razrješenje

direktora.

Ovlaštenja komisije su privremena i traju do izbora novih članova školskog odbora, a najduže tri mjeseca.

Član 86.

Stručni organi u osnovnoj školi jesu: učiteljsko vijeće, razredno vijeće, razrednik i stručni aktivisti učitelja.

Član 87.

Učiteljsko vijeće čine svi učitelji u školi

Učiteljskim vijećem rukovodi direktor osnovne škole.

Učiteljsko vijeće obavlja slijedeće poslove:

- donosi odluke o organizaciji obrazovno-odgojnog rada u osnovnoj školi i preduzima mjere za unapređivanje tog rada,
- prati ostvarivanje nastavnog plana i programa i preduzima mjere za njegovo izvršenje i o tome podnosi izvještaj školskom odboru,
- utvrđuje prijedlog i razmatra realizaciju programa stručnog usavršavanja nastavnika i stručnih saradnika, program rada stručnih organa i komisija,
- analizira uspjeh učenika i rad razrednih vijeća,
- na prijedlog direktora određuje rukovodioce razrednih vijeća,
- razmatra rad učitelja i stručnih saradnika i utvrđuje prijedlog o njihovom napredovanju,
- imenuje komisije za polaganje ispita,
- razmatra izvještaje o izvršenom stručnom nadzoru, inspekcijskom pregledu i preduzima odgovarajuće mjere i vodi

brigu o izvršenju tih mjera,

- odobrava učenicima završavanje dva razreda u toku jedne školske godine,
- razmatra odgojno-disciplinske mjere i donosi odgovarajuće odluke
- odobrava posebne programe za nadarene učenike,
- preporučuje nabavku stručnih časopisa i druge stručne literature,
- obavlja i druge poslove predviđene zakonom i pravilima osnovne škole.

Član 88.

Razredno vijeće čine učitelji razrednog odjela

Razrednim vijećem rukovodi razredni starješina.

Razredno vijeće obavlja slijedeće poslove:

- kontinuirano prati rad i napredovanje razrednog odjela,
- prati realizaciju nastavnih programa i predviđenog fonda časova,
- prati razvoj učenika i predlaže izbor programa za nadarene učenike i programa i oblika nastave za učenike koji zaostaju u savladavanju nastavne građe,
- usklađuje rad nastavnika u obrazovno-odgojnom procesu,
- utvrđuje zaključne ocjene,
- analizira rad nastavnika, i stručnih saradnika i predlaže mjere za unapređivanje obrazovno-odgojnog rada,

- predlaže disciplinske mjere,
- vrše i druge poslove utvrđene pravilima osnovne škole.

Član 89.

Bliže odredbe o radu stručnih aktiva i razrednika utvrđuju se pravilima osnovne škole.

Član 90.

Roditelji učenika koji pohađaju školu imaju pravo, a škola ima obavezu ustanoviti roditeljsko vijeće, čije članove imenuju roditelji učenika.

Među članovima roditeljskog vijeća mogu biti roditelji učenika, nastavnici, školska administracija, učenici i zainteresirani članovi zajednice.

Tačan način i procedura rada roditeljskog vijeća bit će definirani općim aktima škole.

Opće aktivnosti roditeljskog vijeća mogu uključivati:

- a) promoviranje interesa škole u zajednici u kojoj se škola nalazi,
- b) predstavljanje stavova roditelja učenika školskom odboru ili bilo kojoj drugoj zainteresiranoj strani,
- c) podržavanje aktivnog sudjelovanja roditelja i zajednice u radu škole,
- d) izvještavanje školskog odbora i bilo koje druge zainteresirane strane o stavovima udruženja, kad god se to smatra nužnim, ili po zahtjevu odbora ili druge zainteresirane strane, o svim pitanjima vezanim za rad i rukovođenje škole,
- e) izbor i imenovanje predstavnika roditelja u

školskom odboru,

f) učestvovanje u pripremi i realiziranju odgovarajućih projekata koji podržavaju i promoviraju obrazovni rad u školi,

g) razvoj komunikacija i odnosa između učenika, nastavnika, roditelja izajednice.

Član 91.

Učenici u školi mogu formirati vijeće učenika pojedinačnih razreda kao i vijeće svih učenika škole.

Način i procedura osnivanja i rada vijeća učenika utvrđuje se općim aktima škole.

VIII. OBAVEZNA DOKUMENTACIJA I EVIDENCIJA

Član 92.

Osnovne škole obavezno vode pedagošku dokumentaciju i evidenciju o učenicima.

Obrazac pedagoške dokumentacije i evidencije (učeničku knjižicu, svjedodžbu, prevodnicu, uvjerenje, matičnu knjigu, dnevnik rada, imenik učenika i ljetopis škole) propisuje ministar.

Matična knjiga, svjedodžbe, uvjerenja i učenička knjižica jesu javne isprave.

Član 93.

Osnovna škola trajno čuva matičnu knjigu i ljetopis škole. Imenik i evidencija o ispitima čuva se deset godina.

IX. NADZOR NAD ZAKONITOŠĆU RADA I STRUČNI NADZOR

Član 94.

Nadzor nad provođenjem odredbi ovog zakona obavlja

Ministarstvo.

Stručno pedagoški nadzor nad radom osnovne škole obavlja Zavod za školstvo u Mostaru (u daljem tekstu: Zavod za školstvo), u skladu s ovim zakonom.

Upravni nadzor nad radom osnovnih škola i drugih organizacija koje obavljaju osnovno školovanje obavlja prosvjetna inspekcija.

Uslove, način i postupak nadzora iz stavova 2. i 3. ovog člana propisuje Ministarstvo.

X. KAZNE NE ODREDBE

Član 95.

Novčanom kaznom do 500,00 – 2000,00 KM kaznit će se za prekršaj direktor škole ili druga odgovorna osoba:

1. ako škola započne s radom prije nego je dobila saglasnost Ministarstva,
2. ako škola izvodi nastavu po nastavnom planu i programu koji nije donijelo Ministarstvo,
3. ako sredstva ostvarena prometom proizvoda i usluga učenika ne koristi isključivo za rad zadruge i društva,
4. ako se u školi upotrebljavaju udžbenici koje nije odobrilo Ministarstvo,
5. ako bez odluke nadležnog organa prekine nastavu,
6. ako upiše učenika bez prevodnice, koju popunjava škola iz koje je došao.

Roditelj ili staratelj koji bez opravdanog razloga ne obavlja obveze iz člana 42, stava 1. ovog zakona čini prekršaj za koji mu nadležni sud može izreći novčanu kaznu do 500,00 KM.

O visini kazne odlučuje nadležni sud po prijavi prosvjetnog inspektora.

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 96.

Učitelj i stručni saradnik osnovne škole koji se na dan stupanja na snagu ovog zakona zateknu u osnovnoj školi u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, a nemaju stručnu spremu propisanu ovim zakonom mogu nastaviti s obavljanjem poslova svog radnog mjesta pod uslovom da u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona steknu propisanu stručnu spremu.

Ako u određenom roku iz stava 1. ovog člana ne stekne propisanu stručnu spremu ne može dalje obavljati odgojno-obrazovni rad u školi.

Član 97.

Ministarstvo je dužno u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona s njim uskladiti sve pravilnike i druge provedbene propise.

Član 98.

Osnovne škole dužne su uskladiti svoje poslovanje i opće akte s odredbama ovog zakona u roku šest mjeseci od dana objave u službenom glasilu Kantona.

Osnovne škole su dužne obaviti izbor školskih odbora prema odredbama ovog zakona u roku od mjesec dana od dana stupanja na snagu.

Član 99.

Danom stupanja na snagu ovog zakona, prestaje važiti Zakon o osnovnom školstvu («Narodne novine Hercegbosanske županije», broj:4/98).

Član 100.

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u službenom glasilu Kantona, a odredbe koje se odnose na učenike primjenjivat će se od školske 2004./2005. godine.